

Sygn. akt II KK 343/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 grudnia 2013 r.,
sprawy **M. S.**
skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 2 lipca 2013 r., sygn. akt X Ka [...]
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 19 lutego 2013 r., sygn. akt XIV K [...],

p o s t a n o w i ł:

- I. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- II. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 19 lutego 2013 r., sygn. akt XIV K [...], uznał M. S. za winnego popełnienia występku z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał go, a na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych i zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

W apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego podniesiono zarzuty:

I. obraży art. 438 pkt 2 k.p.k. poprzez naruszenie przepisów postępowania, mogącej mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez przyjęcie niezgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, zasadami logiki i wiedzy, że:

1. zeznania świadków A. Ł. oraz B. L. odebrane na rozprawie są wiarygodne w sytuacji, gdy zeznania te zawierają większą ilość szczegółów niż zeznania złożone bezpośrednio po zdarzeniu,
2. zeznania świadków A. Ł. oraz B. L. są wiarygodne w sytuacji, gdy zeznania te zawierają sprzeczności i wzajemnie się wykluczają, gdyż w jednych zeznaniach świadkowie wskazują, iż samochód R. [...] miał numery początkowe „[X.]”, a w innych miał numery początkowe „[Y.]”,
3. zeznania świadka X. S. zasługują na wiarę tylko w części w sytuacji, gdy zeznania te są spójne i logiczne, a tym samym zasługują na wiarę w pełni,
4. zabezpieczony na miejscu zdarzenia lewarek należał do oskarżonego M. S. w sytuacji, gdy nie ustalono do kogo należy przedmiotowe urządzenie, ani czy znajdują się na nim odciski linii papilarnych oraz ślady biologiczne należące do M. S.,
5. koło, które rzekomo zostało zauważone przez świadków A. Ł. oraz B. L. w chwili zdarzenia, było kołem skradzionym z samochodu T. [...] nr rej. [...], w sytuacji, gdy nie zostało to ustalone, a zeznania świadków opierają się tylko i wyłącznie na domysłach.

II. obraży przepisów postępowania, mogącej mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 5 § 2 k.p.k., poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego.

III. obraży art. 438 pkt 4 k.p.k. poprzez rażącą niewspółmierność kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy zastosowaniu wadliwych kryteriów jej wymiaru.

Wskazując na powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w W. orzeczeniem z dnia 2 lipca 2013 r., X Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

W kasacji wniesionej na korzyść skazanego obrońca zarzucił, mające lub mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, rażące naruszenie przepisów postępowania, w szczególności:

„1. prawa procesowego: art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. co miało wpływ na treść orzeczenia poprzez uwzględnienie wyłącznie okoliczności przemawiających na niekorzyść skazanego M. S., tłumaczenie wszelkich wątpliwości na niekorzyść tego skazanego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez oparcie orzeczenia o winie tego skazanego na dowodach, które Sąd Rejonowy uznał oraz na dowodach jednoznacznie przemawiających przeciwko skazanemu, choć przeczą temu inne dowody choćby wyjaśnienia skazanego, nadto brak jest uzasadnienia oceny wiarygodności dowodów przemawiających na niekorzyść skazanego wobec szeregu ich wad;

2. obrazę przepisów postępowania, w szczególności art. 410 i art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., która to miała wpływ na treść wyroku, a wynika z oparcia orzeczenia wyłącznie o dowody przemawiające na niekorzyść skazanego, które zostały przed sądem zakwestionowane i uzasadnione oraz pominięcie dowodów korzystnych dla skazanego bez należytego, a właściwie bez żadnego uzasadnienia tego stanowiska, co skutkowało obrazą art. 410 k.p.k.;

3. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 440 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia, pomimo że jego utrzymanie jest rażąco niesprawiedliwe i Sąd winien je uchylić niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.”

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego oraz wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 519 k.p.k., kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a zarzuty kasacyjne nie mogą wprost kwestionować ustaleń faktycznych, bowiem kasacja może być

wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa (art. 523 § 1 k.p.k.).

Stawiany w kasacji zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. jest de facto powtórzeniem zarzutu apelacji, który został przez Sąd Odwoławczy rozpoznany, stosownie do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., Sąd podał dlaczego uznał ten zarzut za niezasadny. Posłużenie się zarzutem obrazy art. 5 § 2 k.p.k., może przynieść rezultat jedynie wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zaś zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości, co do stanu dowodów. O naruszenia tego przepisu można więc mówić wówczas, gdy sąd (i tylko sąd, jako organ orzekający) ustalając, że zachodzą nie dające się usunąć wątpliwości, nie rozstrzygnie ich na korzyść skazanego, co w tej sprawie, wbrew stanowisku obrońcy, nie miało miejsca.

Naruszenie art. 4 k.p.k. nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, gdyż w przepisie tym sformułowano jedną z zasad generalnych rządzących procesem karnym, znajdującą następnie konkretyzację w części szczegółowej kodeksu. Zatem treścią zarzutu może stać się jedynie wykazanie naruszenia konkretnych, szczegółowo wskazanych przepisów, gwarantujących realizację tej zasady, czego w kasacji jednak nie uczyniono.

Lektura uzasadnień wyroków obu Sądów prowadzi do wniosku, że miały one na względzie wszystkie ujawnione w sprawie dowody, zaś z faktu, iż określonym dowodom Sądy nadały walor wiarygodności (zeznaniom świadków Ł., L. czy S.), innym zaś nie (wyjaśnieniom skazanego), nie sposób czynić zarzutu obrazy prawa. W rozważanej sprawie podnoszenie zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy nie dokonywał samodzielnych ustaleń faktycznych, nie oceniał także na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, a zatem nie mógł w sprawie obrazić wskazanego przepisu, jawi się jako oczywiście chybione. Podkreślić należy, że autor kasacji nie wskazał w jej treści, jakie okoliczności ujawnione w toku postępowania sądowego, zostały przez orzekające Sądy pominięte przy rozstrzyganiu sprawy. W kategoriach nieporozumienia należy zaś

traktować zarzut obrazy art. 424 § 1 k.p.k. stawiany w ramach postępowania kasacyjnego. Przepis ten określa bowiem jakie elementy powinno zawierać uzasadnienie wyroku sądu pierwszej instancji, a nie sądu odwoławczego. Tak przedstawiony zarzut nosi cechy zarzutu apelacyjnego, nie zaś zarzutu, którego podstawą są przepisy dotyczące kasacji, zwłaszcza że zaskarżone orzeczenie nie ma charakteru reformatoryjnego.

Zgodnie z art. 440 k.p.k., jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażące niesprawiedliwe, podlega ono zmianie na korzyść oskarżonego albo uchyleniu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Oznacza to, że sąd odwoławczy ma prawo i obowiązek zbadania sprawy pod względem merytorycznym i prawnym nie tylko w granicach środka odwoławczego, ale także z urzędu niezależnie od tych granic – w celu stwierdzenia, czy nie zachodzi oczywista niesprawiedliwość wyroku. Do obrazy przepisu art. 440 k.p.k. może zatem dojść jedynie wówczas, gdy sąd odwoławczy nie postąpi w opisany wyżej sposób, a więc nie kontroluje orzeczenia pod kątem jego ewentualnej oczywistej niesprawiedliwości. Zdaniem autora kasacji do obrazy tego przepisu doszło w związku z zaakceptowaniem przez Sąd Odwoławczy szeregu rozbieżności w zeznaniach świadków oraz przeprowadzonych i ujawnionych dowodach, które nie potwierdzały sprawstwa M. S., na które wskazano w apelacji. Sąd Okręgowy nie mógł jednak dopuścić się obrazy art. 440 k.p.k. skoro zajmował się zarzutami apelacyjnymi, leżącymi następnie u podstaw argumentacji o rażącej niesprawiedliwości orzeczenia i sygnalizowanego naruszenia prawa procesowego nie stwierdził.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.